

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI
HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Csik-Szereda
Györgyjakab Márton
könyvkereskedése,
hová küldendő a lap szel-
lemi részét illető minden
közlemény, valamint hir-
detések s előfizetési díjak.
A Hirdetési díjak előre
fizetendők.
Megjelenik a lap minden szerdán.
Egyes lap ára 10 kr.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
(Külföldre) 6 frt.
Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 frt.
Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítanak.
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.
Nyitottéri csikkek
soranként 20 kr-ért közöl-
tetnek.

Gyergyói kivándorlók.*)

(L) A csikszeredában megjelenő „Csiki Lapok” című székely ujság szomorú adatait közül a gyergyói székelyek kivándorlásáról.

A Moldovába való kirándulás — mondja a nevezett lap — Gyergyóban is állandóan terjed. A tavasz az embereket százankint csábította a kivándorlás útjára. Ez évben csak Gyergyó-Remetéről mintegy 500 székely munkás ment el, kiket az ügynökök már ide haza elszerezdtetvén, Piátráig gyalog, onnan pedig vasuton vitték szét Moldva különböző részeibe. Most családostan és szégyenkezve kezdenek visszazalángozni. Szánalmasan néznek ki valamennyien. A nehéz munka és hosszú ut fáradalmaitól ki vannak merülve, ruhájok piszkos czafatokban lóg le róluk. Átkozzák utjukat, mert teljes 3 havi sanyargatás után egyenként alig 2—3 frtot tudtak csak hazahozni, a miből azt sem tudják mit kezdenek, ruhát vegyenek-e magoknak, vagy azt az adósságot törlesszék mit családtagjaik a jó reménység fejében a 3 hónap alatt idehaza csináltak. Munkájok elég volt Moldovában s az asszony nép is élelmezés mellett 50 krajczár napszámmal kapott, a férfiakat pedig 75 krajczárral fizették, de csak a munkanapokon. A hosszas tartó esős időben mit sem kereshettek s a munkanapok keresményét is különböző czimek alatt megrövidítették.

Igy iraptársunk a gyergyóiak keserves csalódásairól s a végén felsóhajt, hogy mennyivel jobb dolguk van a magyar Alföldön a munkásoknak, hová székelyeink is

*) A marosvásárhelyi „Székely Lapok” vezércikkét közöl László Gyula tollából a gyergyói kivándorlók-ról mult számunkban megjelent hírünkre vonatkozólag. A megyénket érdeklő tanulságos cikket átvesszük és szívesen tért nyitunk e fontos kérdés megvitatására. Szerk.

szívesen elmennének, ha lenne ki ügyüket felkarolná.

Megdöbbsent bennünket ez az állapot s a panasz lelkünk mélyéig hat. A magyar Alföld nagy területén munkáshiányról panaszkodnak s itt a fölösleges munkaerő idegen földre kénytelen vándorolni, hogy keserves csalódásukkal tetézzé nyomorúságát és átkozza sorsát, mely belekergeti ily kétes vállalkozásba. Annak a szegény székely népnek, mely kivándorlásra adja a fejét, nincs egyebe, mint egészséges, munkabíró karja. Ez életforrása és fentartója családjának, a mit ha számítással nem értékesít, kárt vall, mint az égett, vagy más elemi csapással sújtott ember. Ez utóbbiak iránt még megnyilatkozik a részvét s a társadalom a könyörtület nevében segítséget nyújt. A munkaerejét családostan elfecsérelt és rászédett szegény embereken azonban nem esik meg a társadalom szíve, a falu határán kívül tudomást sem vesznek bajukról, pedig kárvallások nem kisebb mint amazoké, kiknek évi termését tűz, víz, vagy a jég tönkretette. Ezek egy reményteljes nyár keresetét veszítették el, pedig sokat dolgoztak, a munkában elcsigázták és kimerítették testüket. Sirva néznek vissza a multa és agodalommal tekintenek a jövőbe. Kenyér nélkül áll a család a szigorú tél előtt, addig idő sincs, erő sincs kárpótolni a veszteséget. S ha munkába is vinnék fáradt tagjaikat s megfeszítenék szorgalmukat, hogy legalább a betevő falatot napról-napra biztosítsák, nem kapnak már munkát. Moldovába vissza nem mehetnek, idehaza pedig a mostoha viszonyok miatt nem találnak állandó foglalkozást. Sem mezőgazdaságuk, sem iparuk nincsen.

Kérdjük már most ki fog segíteni a gyergyói székelyeken? A képviselő urak, kik választások előtt annyi mindent ígérnek a derék székelyeknek, lelkükre veszik-e a több száz család baját s orvoslásukkal sietni fog-

nak-e rajtuk segíteni? Gyergyószék képviselőjének, ki egyuttal a csikmegyei erdőbirtokok gondozója úgy hisszük módjában lesz az erdei munkálatoknál a remeteiek részére némi keresetet biztosítani. Azt hisszük meg is fogja tenni s talán a megye is bele fog avatkozni, hogy a nyomort enyhítse. Ez volna rendjén.

Ezzel azonban csak pillanatokra van segítve a napszámos keresetre utalt székelyeken; a kivándorlás veszélyét immár radikális módon kellene megszüntetni, nemcsak Gyergyóban, hanem az egész székelyföldön. Mert a miről most irunk, hasonló konkrét esetek a székelyek által lakott vidékek egész vonalán ismétlődnek és napirenden vannak. Oláhország sem eldarádója többé a kivándoroltaknak mint volt régen, ott is számlálva és szükmarkuan osztják a pénzt. Sőt lelkiismeretességet egyáltalán nem csinálnak abból, hogy az idegen fajzat boldogul-e vagy nem. A mostoha bánásmóddhoz járul még az élvezhetetlen s csömört előidéző rossz élelmezés és az oláh alföldnek maláriás levegője, mitől betegséget kap és visz haza a friss eledelhez és hegyi levegőhöz szokott székely.

Szóval okultak immár a kivándorlók is. Keserves lecke volt ez reájuk nézve, bár más boldogulhatási eszközök hiányában kényszerűségből és nem makacsságból tették ezt. S én azt hiszem, ha most nyujtanának segédkezet nekik, hogy vándorutjakat más irányba, a mi hazánk belseje felé vegyék, akkor, mikor kenyérkeresetre indulnak, azok hálásan elfogadnák ezt. A székely gyermekek ipari elhelyezésének nagy mérveket öltött mozgalmá is azt bizonyítja, hogy a székely jól lakott Oláhországgal s szívesen térül meg saját hazájában is.

Azon kellene kezdeni, hogy gyárak s bányák nyitása által saját szülőföldjükön biztosítsák megélhetésüket, mit annyian s

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

Egyetemi estély.

A csikmegyei egyetemi hallgatók által a „csik-somlyói internátus alap” javára f. hó 6-án este a „Csillag” vendéglő nagytermében rendezett táncmulatság úgy anyagi, mint erkölcsi tekintetben minden várakozást felülmulva, fényesen sikerült.

A derék egyetemi hallgatók ezuttal felségesen bizonyították, hogy nemcsak az „alma-máter” falai között, hanem a parketten is ügyesen megállják helyüket.

A rendező-bizottság élén busgó elnökével Bójtly Gáborral minden lehetőséget elkövetett, hogy az estély közönsége jól érezze magát.

De ritkán is láthatunk összegyűlve ily szép számú intelligens közönséget, a mely minden hazafias és kulturális esztétikusan pártoló azon családok köréből került ki, kik hasonló jó esztétikus mulatságokon, ha nem is ily nagy számban, de mindig megjelennek.

Emelte az estély fényét az is, hogy az arisztokrácia köréből is többen jelentek meg.

As estély egy sikerült élte bál benyomását tette.

A rendező bizottság, mely mellszalag alakú csinos jelvényt viselt, az estélyre érkező hölgyközönséget díszes táncrenddel lepte meg. A 9 óra után megjelenő védnökök mindenikét a közönség és a rendező-bizottság harsány „éljennel” a zenekar pedig a „Rákócsy”-indulóval fogadta, melynek hangjai mellett tömör sorfal között lépdelték a terembe.

Fél tíz órakor kezdődött a tánc, mely virágos jó kedvvel, feanstelenséggel és kitartással reggel 5 óráig tartott.

Igazágtalanok lennénk, ha mindjárt e helyen hálásan meg nem emlékeznénk az estély kiváló alakjairól — a védnökökről — kik lekötölésű figyelemmel és példaadással az estély feanstelen jellegének

biztosítása tekintetéből fáradságot nem kímélve buzditották a közönséget jó kedvre s így abban, hogy a közönség reggeli 5 óráig együtt maradt s egy feledhetlen, kellemes mulatság benyomásaival távozhatott, az érdem oroszlan része őket illeti. Köszönet és hála nekik érte.

A négyeseket 50—60 pár járta. A zenét Kozák Pali helybéli primás ügyesen összeállított zenekara szolgáltatta.

A jelen voltokról a következő névsort sikerült összeállítani:

Asszonyok: Becze Antalné, Gyárfás Lászlóné, Lázár Domokosné, Szabó Gézáné, Pap Domokosné, Mihály Ferenczné, Páris Frigyesné, László Gézáné, Baktsi Gáspárné, Baktsi Erzsike, Nagy Sándorné, Györfly Ignáczné, dr. Tiltscher Edéné (Gyergyó-Szentmiklós), dr. Filep Sándorné, T. Nagy Imréné, özv. Ferenczy Lajosné, Csizsér Józsefné, özv. Rieszner Józsefné, Rieszner Ödönné, Flthes Jakabné, Kovács Antalné, özv. Szócs Mártonné, Pál Gáborné (Somlyó), Jakab Antalné (Somlyó), Györgyjakab Mártonné, Czikó Sándorné (Mindszent), Geczó Elekne, Szultán Gergelyné, özv. Potoczky Gergelyné, özv. Minier Gáborné (Csik-Szentmihály), özv. Lázencz Albertné, Szokolay Istvánné, Metz Vilmosné és Szokolay Béláné urnók.

Leányok: Graef nővérek (Szépvíz), Lázár Mariska, Bójtly Juliska, Flecher Bertha, Gözsy Lórika, Geczó nővérek, Czikó Terka (Mindszent), Pál Gizike, Jakab Jolánka és Szász nővérek (Csik-Somlyó), Pap Mariska, T. Nagy Karolin, Ferenczy Irénke, Szultán Mariska, Székely Irén (Csik-Szentmihály), Kozma Ilonka, Márton Pólika, T. Nagy Micsike, Bertalan Etuska, Potoczky Ilonka és Kovács Ilonka.

Ezek után azoknak névsorát kellene kösölnünk, kik mint rendező bizottsági tagok szerepeltek „névleg” az estély meghívóin, mint pl. a „gyergyói egyetemi ifjak”, kik még mint kedvezéert sem küldöttek bár egyet is a „békény-mellékiek” közül, nagyon sajnálnám, ha eme tüntető távolmaradás az

„önálló berendezkedésnek” lenne előhírnöke, mert ez esetben bizonyára ezen estély vala a „csikmegyei egyetemi hallgatók” címe alatt rendezett utolsó mulatság, melynek anyagi és erkölcsi sikere fényesen bebizonyította ezuttal is, hogy a fel- és alsó egyetemi ifjuság „dualismus” nélkül is tud mulatságokat rendezni!

Nem kevésbé méltó feltűnést keltett a csikmegyei, másként áldozatra kész, róm. kath. papságnak és a csiksomlyói internátus igazgatósági és felügyelő tagjainak — tisztelet a kevés kivételnek — tüntető távol maradása. Ugy tudjuk, hogy a hazafias és kulturális célok ápolása és fejlesztése a szeretet vallásának programjába is fel van véve, mit a magyarországi hazafias főpapságnak számos példája is bizonyít, s így a csikmegyei szegény tanuló ifjak javára rendezett eme mulatságtól való távolmaradás egyértelmű az áldozatkétség hiányával, mit nemcsak az áldozatra kész közönség, hanem a tanuló ifjuság sem tekinthet buzditó példának!

—y.

Nyit levél

Zsögödfürdő kedves közönségéhez.

A régi próféták meghaltak, az ujjakat pedig kellene botozni.

Huszonötöt Falb uramra.

Ó az oka, hogy most nem vagyok önk kedves társaságában, kedves Zsögödmön.

Falb hideg időjárás, kritikus napokat és sivartaros földrengéseket jósolt az egész nyárra.

Magam előtt láttam Vukovics barátomat, az időközben tanácsossá átváltott ersébetvárosi kapitányt, vazogó fogakkal, megdermedt tagokkal kívánszorogni a „Szent vér” keresetség kristály fagyaldájából; hallani véltam Kotek órnagy barátom szembelődéseit, a miért a kávéra pille helyett jég réteg husódott; elképelem miként hagyja el az

annyiszor ígérnek, az éhes gyomor azonban nem várhatja ezt be, s ha választani kell a két vándorút között, a magyar alföld bizonyosan jobb talajt nyújt a kenyérkeresetre, mint Oláhország.

Mi megnevezzük azt a tényezőt is, mely ezt az ügyet hivatottsággal fejleszthetné. A székely művelődési és közgazdasági egyesület ugyanis még két évtizeddel ezelőtt programjába vette a székely kivándorlás kérdésének megoldását. Ujabb időben ez az egyesület újjászervekedett s keresi a tért működésének kifejtésére. A székely fiúk akciójának nagy sikerei föllelkesítették és ösztönzik a beavatkozásra. Csak hogy itt a székely iparkamara áll legelőli, erősen tartván ez ügyet kezében.

A székely egyesületnek ez esetben a székely munkások elhelyezése kínálkozik hálás eszközzel egykori szép céljainak megvalósítására. A mit 20 évvel ezelőtt nem érhetett el az egyesület, azt most könnyűséggel kiviheti. A vasut, a zóna s a munkások csoportjainak félárban biztosított vasuti jegyek megkönnyítették és olcsóvá tették az utazást. A mezei dolog idején munkás hiányban levő alföld pedig szívesen fogadja a székelyeket, kik a sok csalódás után immár több bizalommal is fogadják a felajánlott segítséget, mint hajdanába.

Erre szervezkedjék a székely egyesület az alföldi uralkalmak között leendő összeköttetések létesítésével, mire nézve tekintélyes tagjainak befolyását igen előnyösen érvényesítheti, továbbá a székelyföldi főispánok, s a székely községek intelligens vezető férfiai közreműködésének kieszközölésével.

S legyen meggyőződve a székely egyesület, hogy vállalkozását mindenütt örömmel fogják üdvözölni, s hogy különösen a székely vármegyék főispánjai, kik székely fiúk ügyét is lelkesedéssel karolták föl, erős támaszai lesznek ez újabb akciónak is.

Bár úgy lenne, hogy a gyergyói kivándorlóknak a nyilvánosság elé került szomorú esete föltámasztója lenne a székely munkások jobb sorsát intéző újabb székely akciónak.

A csik-szeredai kerületi betegsegélyező pénztár közgyűlése.

A csik-szeredai kerületi betegsegélyező pénztár folyó hó 7-én tartotta meg negyedik évi közgyűlését. A közgyűlés tulajdonképpen folyó évi július hó 31-dikére volt összehívva, de miután a 60 kiküldött közül csak 5 jelent meg s még az iparhatóság sem volt képviselve, a gyűlést nem lehetett megtartani s így az alapszabályok 27. §-a értel-

mében új közgyűlést kellett egybehívni, melyet aztán csekély számú tag részvétele mellett folyó hó 7-én megtartottak.

Igazán bámulatos és megfoghatatlan azon közönyösség, melylyel a tagok, kiknek érdekében ezen humanus intézmény felállított és részben a hatóságok is, melyeknek felügyeletére bízott, ezen intézmény iránt tanúsítanak. Ugy a munkaadó mesterek, mint a hatóságok tehernek tekintik magukra nézve a betegsegélyező pénztárakat, az elsők azért, mert a pénztárak felállítása által költségeik, az utóbbiak pedig azért mert munkájuk szaporodott. E miatt aztán a nagyobb ipari központokat kivéve, a pénztárak csak tengélelet folytatnak s ebből kifolyólag szépvivatásuknak nem tudnak olyan mértékben megfelelni, mint a milyent felállításukkor tőlük reméltek és vártak az intéző körök.

Az a meggyőződésünk, hogy a pénztárak ilyen szervezet mellett boldogulni egyáltalán nem fognak s csak akkor lesznek életképesek, ha szervezetüket olyan irányban megváltoztatják, hogy bizonyos tekintetben végrehajtási hatalommal is fel legyenek ruházva, vagy pedig állami kezelés alá vétetnek.

A közgyűlés lefolyásáról a következőket említiük fel:

A gyűlés megnyitása után az igazgatóság jelentése terjesztetett elő, melyből kiemeljük a következőket:

A csik-szeredai kerületi betegsegélyező pénztár mai napon tartja negyedik évi rendes közgyűlését és ezen alkalommal sajnosan kell konstatálnunk, hogy azon szép remények, melyeket felállítása alkalmával ezen humanus intézményhez fűztek évről-évre halványulnak.

A kedvezőtlen állapotnak alap oka magukban a munkaadókban van, mert tulajdonképpen ezek volnának hivatva, az intézmény megizmosítására s ha mindnyájan eleget tennének a törvényszabta kötelességnek, akkor a betegsegélyező pénztárak mind viruló helyzetben lennének. Pedig egy kis jóindulattal milyen könnyen ki lehetne elégíteni ezen humanus intézmény érdekeit, a nélkül, hogy a munkaadók ez által nagyobb hátrányt szenvednének, hiszen a törvény világosan rendeli, hogy a fizetendő illeték két harmadrésze a segéd béréből visszatartandó s ha ezt hetenként megtennék, akkor az amugy is csekély teher, úgy megoszlanék, úgy elaprózódna, hogy sem a mester, sem az alkalmazott meg nem éreznék, hiszen csak pár krajczárról van szó, melynél sokszor naponként egyik-másik haszontalanságra többet elköltenek. De ezt nem teszik, hanem elhagyják, hogy az illetékek felszaporodjanak s ekkor a már tetemesebb összeg megfizetése alól mindentéle furfanggal kibújni igyekeznek.

Épen ilyen szomorú tapasztalatokat szereztünk a bejelentési kötelezettség teljesítése körül is. Némelyek szemszúrásból egy két alkalmazottat bejelentenek, a többiekről egyszerűen hallgatnak. Igen sokan az alkalmazottakat pár héttel, sőt hónapokkal azután jelentik be, mint a hogy azok munkába léptek, nem gondolva meg, hogy ez által nagyobb bünt követnek el, mint az, a ki valamit jogtalanul eltulajdonít, mert egy oly intézményt károsítanak meg; mely sok százak nyomorúságán van hivatva segíteni, épen olyan időben, betegsége-

idején, mikor a kenyérszerző szerszám kihull a munkás kezéből. Ezeknél csak azok hibásabbak, kik munkásaikat egyáltalán nem jelentik be és ilyenek még ma is, a pénztár négy évi fenállása után, feles számmal vannak.

A milyen hanyagul teljesítik a bejelentéseket, épen olyan hanyagul, sőt talán még nagyobb hanyagsággal járnak el a kijelentések körül, a miből szintén sok kellemetlenség, sok huza-vona származik; mert a ki nem jelentett munkásokat, úgy kell tekinteni, mint pénztári tagokat s mikor az ezek után járó illetékeket a munkaadótól kérik, azt mondja, hogy a munkás tőle már rég elment s ha mégis fizetni kell, saját mulasztásuk miatt másokat kárhoztatnak.

Még rosszabb az állapot az építkezési vállalatokkal és gyárakkal szemben, ezek több száz munkást foglalkoztatnak, a nélkül, hogy azokat a pénztárba bejelentenek.

Ezen körülmények miatt a pénztár fenállása óta több ezer forintba menő kárt szenvedett.

A felsoroltak folytán tagjaink száma évenként alig egy párral szaporodik. Midőn a pénztárt felállították, a hivatalos kimutatásban 1000 alkalmazott volt, és mi ma is, a pénztár négy évi fenállása után 1897. végén csak 714 taggal tudunk beszámolni, holott köztudomású dolog, hogy az utóbbi években a segéd munkások száma, ideértve a gyárakban alkalmazottakat is, sok százzal szaporodott.

1896. december 31-én volt 689 tagunk, 1897. folytán belépett 312, kilépett 284, meghalt 3, tehát az évi szaporodás 25. Hivatalosan ki lehetne mutatni, hogy csak itt helyt Csik-Szeredában jóval többel szaporodott a segéd munkások száma.

1896. évi bevételeink összege tett 3326 koronát és 32 fillért, 1897-ben daczára annak, hogy tagjaink szaporodtak, bevételeink összege: 2706 korona és 2 fillér, tehát 620 korona 30 fillérrel kevesebb, mint 1896-ban.

Ennek aztán természetes következménye, hogy a hátrálékok szaporodnak. 1896-ban jegyzetünk 3262 korona és 3 fillér hátrálékot, 1897. végén 4112 korona és 16 fillér hátrálékot, tehát 850 korona 13 fillérrel többet, mint a múlt évben.

Pedig a hátrálékok behajtása igen nagy fáradsággal jár és a legtöbb esetben sikertelen.

Ennek megvilágítására bátor vagyok a behajtás körüli eljárást röviden jelzani.

Mi itt a kimutatásokat összeállítjuk, beküldjük a városi tanácshoz, mint a pénztár illetékes hatóságához, a városi tanács átteszi a főszolgabíróságokhoz, ezek a községi előjáróságokhoz. Ezek a feleket megidézik, a kik a követelést egyszerűen tagadják, vagy pedig mennyre és földre esküdöznek, hogy ezt már rég megfizették, vagy hogy azzal egyáltalán nem tartoznak. A jegyzők a helyett, hogy a követeléseket behajtanák, jegyzőkönyvet vesznek fel s az iratok holmi jegyzőkönyvekkel felszaporodva, visszaérkeznek a tanácshoz. De pénz nincs.

A tanács az iratokat visszaküldi hozzánk, azon szigorú meghagyással, hogy ennyi meg ennyi nap alatt az ügyet rendbehozni el ne mulasszunk.

Utánna nézünk a dolognak könyveinkben, a kiirt követelések egy-kettő kivételével még ekkor is fenállanak, az ügy mibenlétéről kérdést kell intézni a bizalmi férfinkhoz, addig azonban, míg választ kapunk, hetek és hónapok eltelnék s e

Olt víze medrét, elborít Mikó-teret, István-forrást, Róza-fürdőt, sőt behatolva a szobákba kényszeríti a bájós hölgyeket, hogy azok padlóját is Trylbi-térül használják; majd láttam a fürdő áttellenében kimagasló hegyet tánczra kelni az épen ott kiránduláson levő társasággal. Borzasztó kép! Kóródiné ő nagysága egy páfrányba fogódzva függ a levegőben. A nanynó a szép nagymamával összeülkezve óriási gyorsasággal gurul mint hógörgeteg lefelé s azt a vonalat, melyen elhaladnak ruhafoszalányok jelölik. Kálmán Piata barátom egy sugár vadrózsafára mászik fel, hogy életét megmentse, de még az se himbálódik alatta. Bokros papa barátom a hidegvízbe menekül végső kétségbeesésében. Sprencz mama pedig énekével iparkodik megnyugvásra birni a rohánzó köveket.

E látomány üldözött éjjel-nappal, míg végre elhatároztam, hogy oly fürdőbe fogok menni, hova nem ér el Falb tanár hatalma.

Össze csomagolom csekély kis gunyácskámat, feleségemet és egy üveg csikszépvízi fenyővizet s neki indultam délnek.

Veszedelmes gyorsasággal rohantunk a gőzösnön teljes 7 óráig, míg éjig nyuló kopár sziklák között megfontolva haladtunk 5 órán át, míg végre megérkestünk Riccaba.

Ricca nevesetes város.

Csik-Szeredában Lakatos tanár urék úgy tanítják, hogy Magyarországhoz tartozik, Kolompovicz ságrábi tanár ur s társai mint horvát kikötő várost ismertetik, bennlakói pedig magukat Fiume ország lakóinak tartják.

Hogy kiknek van igazuk, még eddig nem tudtam megállapítani s azt hiszem ez nekem nem is fog sikerülni.

Annyi tény, hogy az Ug. Croat. (olvassd magyar-horvát) tenger hajózási társulat hirdetéseiiben mint Ricca szerepel, a társulatok és boltok felirata-

olasz, az étlap a vendéglőkben német, a pinczerek pedig beszélnek magyarul is, ha jó borralóra van kilátásuk.

Ricca-Fiumében tengerre szállva egy rövid órai utazás után kikötöttünk Kraljevicán.

Kraljevica a Bacar öböl torkolatánál fekszik igen szép helyen. Régezte, midőn még a Frangepánok bírták, úgy hívták a várost, hogy Portore, mi királyi kikötőt jelent és akkor olasz volt, mint Bacar vagy Buccari is.

Portoré régebben igen élénk forgalmu hely volt, mit ma is bizonyítanak a szépen kiépített tengerpartok, mióta azonban innen a hajógyárt Fiuméba helyezték át, igen kihalt.

A Frangepán kastélyban jezsuiták laknak, a hajógyárhoz tartozó épületek pedig romokban hevernek egyet kivéve, melyet vendéglővé alakítottak át. Ez a Hotel Zágráb, hol mi is lakunk.

Portorének különben az én gondolatom szerint sok előnye van Cirquenica felett.

Tengeri fürdője sokkal jobb mint azé, vagy Abbaziáé. A hőmérséklet nem annyira változó. Itt délelben sincs 27 foknál nagyobb meleg, az est és éjjel pedig 18—22 fok között változik. Több a fűsterület, olcsóbb, csendesebb és a mi fő nincs semmi luxus. Ugy öltözködünk mint Zsögödön.

A 200 fürdővendég közül mintegy 120 horvát, 50 magyar, 30 dalmát, olasz, szerb. Német nincs. Naponként tesszünk csolnokon kirándulásokat. Valami nagyszerű kép a Buccari öböl.

Képzeljék önök maguk előtt a Szent Anna tavát megtízszerezett nagyságban. Maga a város az öböl belső sarkában fekszik kis területen, olasz stílusba építve a hegy oldalára. Ház, ház mellett, melyekhez, csak keskeny, meredek lépcső ut vezet.

Érdekes kirándulási hely még Cirquenica Veglia szigete stb. Ezt különben előttem már sokan megírták.

Mint személyes tapasztalaton alapuló újabb dolgokat még felemlíthetem, hogy St. Marko szigeten szarvasmarhák legelnek pástor nélkül. A tengerben sok a víz és az sós. Egyedül fürdésre használható, na meg itt nem lévén kocsi, ló, utaznak is rajta. Láttam benne halat is, de miután nem én eresztettem bele, nem is iparkodtam kifogni közülök.

A halászást Ferenczy Albert barátomra bízom. Ő fiatal házas, teheti. Különbben eddig ő sem fogott.

Mit írjak még?!

Tápapánk nem a szívélyes Kertész, hanem egy leugyel zsidó Tarnopolból, kit még arabs korában Konstantinápolyból, tápanyánk egy szerb nő, kit mint odalisket Ós-Budavárból ismerem.

Lássák önök, itt is van valami a mi Zsögödre emlékeztet.

Ós-Budavár Zsögödön!!

Mily kedves visszaemlékezés!

Már eloszlott előlem a Falb által előidézett látomány és ismét képzeletemben él az a kedves zsögödi Ós-Budavár.

Látom hullámszani a Mikótéren, Trylbitéren azt a kedves embertömeget.

Hallom a Sambrék dalát, Valhala énekeit, Temre hívás megindító páros szavallatát.

Előttem áll, miként ébredt a fakir, mily kedvesek voltak a „Gerbeaud csukrássza”, „Beosali caárda” elárúsító női, a kipirult arcu confetti dobáló hölgyek és az ósinte jókedvtől sugárzó urak.

Ez újabb kép feledtetni velem Sajóhelyi örökpanaszát, Karácsony zugolódását, Kertész Jánosát. Bokros papa éjjeli zenéit s csak egy vágy daganstja keblemet és ez az, hogy bár már ismét önök közt, Zsögödön lehetnék.

Visszont látásig, jövőre.

Szombathelyi.

közben bennünket dorgálnak s rendbírassal fenyegetnek. Végre megérkezik a válasz s most a kimutatásokat újra összeállítjuk, mert az időközben felszaporodott új hátrálékokat is hozzá kell írni; betervezzük s kezdődik a fentebbi eljárás, de pénz még ekkor sincs, legfeljebb néhány nemleges záloglási jegyzőkönyv.

Pedig a dolog igen egyszerű: a hátrálékokat már első alkalommal fel kellene hajtani mindazokon, kik azok befizetését okmányokkal igazolni nem tudják.

A nemleges záloglási jegyzőkönyvek miatt két községben veszendőben van 508 korona és 74 fillér, csupán egy gyárnál, mely a fizetést egyszerűen megtagadta 1720 korona 24 fillér.

Ezek a tények világosan megmagyarázzák azt is, hogy miért nem tudnak eleget tenni kötelességünknek sem a tagokkal, sem az orvosokkal, sem pedig a kórházzal szemben.

1896. december hó 31-én tartoztunk a kórháznak: 84 korona 58 fillérrel, az orvosoknak 850 koronával, 1897. végén tartozunk a kórháznak: 350 korona 48 fillérrel, az orvosoknak: 1360 koronával s ez így fog menni évről-évre, ha a hátrálékok be nem hajtatnak.

A fentebbi tartozások mellett még tekiutélyes összeggel: 841 korona 32 fillérrel terhel a tartalék, melyet szintén a fentebbi okok miatt nem tudunk elhelyezni.

A tagok segélyezésére 1897-ben ki kellett volna adnunk: 1745 korona 28 fillért, ebből tényleg kiadtunk: 1259 korona 76 fillért, hátrálékban van 485 korona és 52 fillér.

A betegek száma volt 77, a tápdíjas napok száma 1021, a kórházi napok száma 410. Ingyen orvosi segélyben és gyógyszerekben részesült 87 beteg és 14 családtag.

Vagyoni állapotunk 2247 korona 02 fillér, természetesen azon feltétellel mellett, ha a hátrálékok behajthatók lesznek.

A közgyűlés az igazgatóság jelentését tudomásul vette s elhatározta, hogy a miniszteri utasítás értelmében a jelentés a közgyűlés jegyzőkönyvével és a számadásokkal együtt a nagyméltóságu kereskedelemügyi miniszter urhoz felterjesztessék. Hogy pedig a tarthatatlan állapotokon segítve legyen, utasította igazgatóságot.

1. Hogy az illetékes iparhatóságoktól szerezzen tudomást a kézi és gyári munkások létszámáról még pedig lehetőleg névszerint s azokkal a munkaadókkal szemben, kik mulasztást követtek el, tegye meg a szükséges lépéseket az illetékes hatóságnál s ha itt nem érteknél el eredmény, folyamodjék a nagyméltóságu kereskedelemügyi miniszterhez.

2. Megbízta és felhatalmazza igazgatóságot, hogy a fizetési alap felemelésére jelenlegi viszonyoknak megfelelőleg tegye meg a szükséges lépéseket oly időben, hogy az új fizetési alap legálább 1899. január hó 1-én életbe léphessen.

3. Hogy a bizalmi férfiak eredményesebben működjenek, azok tiszteldíját az általuk begyűjtött összeg 12%-alékaról 15%-ra emeli fel.

Ezután előterjesztett a forgalmi kimutatás évi mérleg és a felügyelő bizottság jelentése.

Mindezeket tudomásul vették és a felügyelő bizottság indítványára a felmentvényt az igazgatóság és kezelő tisztviselők részére kiadták.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

Felhívás az ipartestületekhez.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara az ipartestületekhez és ipartársulatokhoz a párisi kiállítás ügyében a következő felhívást intézte: Az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás magyar osztályának előmunkálatra már annyira haladtak, hogy az egyes csoportokban a végleges bejelentési ívek szétküldhetők voltak.

A bejelentési ívek szétküldése nagyobbára az illető csoportbizottságok által választott előadó urak személyes közbenjárásának igénybe vétele mellett történt és a kiállítás magyar csoportjának rendezésével megbízott kormány biztos ur figyelmet fordított arra, hogy mindazon vállalatok és cézgek, a melyek részvételüket előzetes felhívásai következtében eddig bejelentették, a kiállítók ideiglenes névjegyzékébe felvétesse és bejelentési íveket kapjanak. Mindazonáltal nem lévén kizárva, hogy némelyek ezen lajstromból kimaradtak és az sem, hogy a kiállítani szándékozók részvételük bejelentése végett közvetlenül a kereskedelmi és iparkamarához fordulnak, a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara a bejelentés megtételére szólította fel az iparos közönséget. Ennek kopcsán általános tudnivalókat tartalmazó tájékoztató szabályzatot s bejelentési íveket küldött az ipartestületek és ipartársulatoknak.

Magától értetődik, hogy már a jelentkezések alkalmából is — tekintve a párisi kiállítás jelentőségét — csak oly termékek részesítendők figyelemben, a melyek bizonyos értelemben világ cikkek, vagy a melyeknek bemutatásával a hazai ipar életképes fejlődése és jellegzetessége szembeötlően dokumentálható.

Megjegyezni kívánjuk, miszerint arra nézve sem a kamara, sem a kormány biztos ur nem vállalhat kötelezettséget, hogy minden bejelentett tárgy a kiállításra el fog fogadtatni, mert azt arra az

időre kell fenntartani, midőn az összes szétküldött bejelentési ívek beérkeznek s azok együttes elbírálása után az illetők a bejelentési ív egyik példányának visszaküldése mellett az elfogadás iránt értesítve lesznek.

A kiállításban részt venni szándékozók figyelemzetjük, hogy tekintettel a párisi kiállítás világi jellegére és azon körülményre, hogy nemzetközi versenyben először veszünk részt, a kiállításra szánt cikkek megválasztásánál a legszigorubb mértéket alkalmazni sziveskedjék.

A „Pellagra“ betegség jelentkezése.

Ez az előtünk ismeretlen, de különösen a szegényebb s leginkább a tengerit (törökbuza) nagyobb mérvben fogyasztó vármegyék lakosága között Magyarországon ez idén előfordult, Olaszország, Spanyolország, Franciaország és Romániába már korábban jelentkezett epidemikus bőrbetegség konstataltatott közelebből a csikszeredai kórházba felvett göröcsfalvi Jakab Istvánnén, ezen betegség mint szakértők írják, következő korjelekkel jár. A megbetegült egyének sokszor hosszú ideig tartó nagy bádgyadtságot okoz, gerincz és végtag fájdalmakat okoz. Tavasszal, vagy nyáron ama testrészekben, a melyek a napsugárainak és a külvevőnek ki vannak téve, tehát az arcon, a kezekben, lábakon, nyakon és mellen sajátságos bőrkiütés fejlődik ki, a bőr nagy mértékben megveresedik, duzzadt lesz, égető és viszkető érzés mutatkozik, nem ritkán holyagocskák lépnek fel, pár hónap múlva pedig a bőr ezen helyeken kemény, begyűrődött és erősen hámlott lesz. Ez az állapot a hűvösebb idő beálltával javul, a következő tavasszal ismét kiújul és a tünetek minden évben intenzívebbek lesznek; a bőr berepedezik, vastag kéreggel fedett sötét barna színű lesz. Már az első időben táplálkozási zavarok, hasmenés lépnek fel, nagy fokú gyengeség mutatkozik, ezen kívül fájdalmak az alsó végtagokban és a gerincz tájon.

Lassankint azután súlyos ideg tünetek lépnek fel, nagyfokú levertség, főfájás, hallucinációk és a betegek lassankint az elerőtlenedés folytán töbnyire agyhártyalob, tüdő- vesebajok stb. következtében tönkre meennek.

Ennélfogva a betegség prognoza a legtöbb esetben kedvezőtlen, bár az első stadiumból a baj néha még vissza fejlődik és más részt a bántalom sokszor hosszú éveken keresztül fennállhat a nélkül, hogy súlyosabb általános tünetekhez vezetne. A betegség okát most firkészi a kormány s így arról még mi nálunk keveset tudnak a szakértők is. Némelyek azt állítják, hogy okai a talaj ártalmas befolyásában, vagy a szeszitalokkal való visszaélésben keresendők, a legtöbbben azonban azt hiszik, hogy legfőbb ok a kukuricza (törökbuza) élvezése, illetőleg az azzal való majdnem kizárólagos táplálkozás, minthogy megfigyelés után úgy tapasztalják, hogy a baj ott lép fel gyakrabban, a hol a kukuricza a népesség kizárólagos eledele, a mi bizony nálunk is ezen silány évben a nép főeledelét képezte. Ezen betegség gyógykezeltése csak az első stádiumban kecsket sikerral, s legfőbb dolognak tartják a beteget tartózkodási helyéről eltávolítani, a neki erősítő tovizáló szereket adagolni.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kinevezés.** A vallás és közoktatási miniszter Csikrákosi Császár Dénes azon miniszteriumi számvizsgálót, mint a hivatalos lapból örömmel értesültünk, segéd hivatali főigazgatóvá nevezte ki. Az újabb előléptetés ténye nem csak azoknak szolgálhat öröme, kik Császár Dénes egyéni kiváló tulajdonságait közelebből ismerik, hanem büszkeséggel tölthet el minden székely embert, hogy a saját vérük a székely nép életrevalóságát s a különböző pályákra való hivatottságát ismételtelen bizonyította.

— **Eljegyzések.** Zaláni Apor Gábor m. á. I. tiszt f. é. július hó 31-én tartotta eljegyzését csik-szentmártoni Basa Udvari Róza kisasszonnyal a Basa Mihály ny. postamester kedves, nevelt leányával. Szerencse, boldogság kísérje a megkövetendő szép firigyet! — Gyergyó-Ditróban László István kántor július 24-én eljegyezte Fülöp István községi jegyző kedves leányát Adelt.

— **Változások az ord. róm. kath. püspöki egyházmegye papjai körében.** Kovács Simon gyulafehérvári kanonok papnevlő intézeti állásától felmentetett s helyébe Dr. Ujfalusi József olvasó kanonok nevezetett ki. Lelekeseknek kiküldettek illetve kinevezettek: Lukács Vilmos Ákosfalváról Csik-Szentdomokosra, Szenkovics Albert osiktaploczai expositus káplán Királybányára. Áthelyezettek a következő segéd lelkészek: Inca Domokos Alfaluból Gyergyó-Szentmiklóra, Magáth Lajos Tusnádról Gyergyó-Remetére, Zsigmond Gusztáv Somlyórol Taploczára expositus káplánnak, Fuchs Gusztáv Ditróól Brassóba, Bagoly Mihály Zetelakáról Gyergyó-Alfaluba, László János Csik-Szentmártonról Zetelakára, Bocok Ferencz Gyergyó-Szentmiklósról Csik-Szentmártonba, Abos József Gyergyó-Szentmiklósról Kézdi-Lemlénybe, és Dr. Sántha Albert Gyergyó-Szentmiklósról Kézdi-Szentlélekre káplánokul küldettek ki. Az új misések közül: Baka János Barótra, Kopacz Gergely Csik-Tusnádra és Fesztli János Gy.ó-Ditróba káplánokul nevezettek ki.

— **Tanítónő választás.** A vármegye földmives felsőnép és polgári leányiskola széke folyó hó 6-án törtött ülésében a szeredai polgári leányiskolánál ürességben volt tanítónői állásra 11 pályázó közül Kiss Ilona kalocsai okleveles polg. iskolai tanítónő választatott meg.

— **Lesz-e pénzügyigazgatóság Csikmege területén?** A megyei közigazgatási bizottság a közigazgatás állapotáról mult évre szerkesztett s a miniszter elnökhöz felterjesztett jelentésében ismételtelen kiemelte megyénk területén egy külön pénzügyigazgatóság felállítását; mire értesülésünk szerint még kilátás nincs, a mi azonban az 1889. évi XXVIII t.-cz. rendelkezése értelmében csakis rövid idő kérdése, mivel ez idő szerint mind össze csak nyolcz vármegyének nincsen külön pénzügy igazgatósága.

— **R. Kovács Laura** budapesti magyar szavaló művésznő augusztus hó egyik vasárnapján Zeögödi fürdőn előadást és műszavaiati estélyt tart.

— **A csikszeredai vadász társulat** ez évben is meg tartja a szokásos nyári mulatóságát folyó hó 15-én (hétfőn) délután a csikszögödi fürdőn, melyre barátjait, ismerőseit és urakat a kik arra igényt tartanak szivesen látja.

— **Adóízetők figyelmébe.** Miniszteri ajánlás. Az „Adószámvitelan a magyar egyenes adókról, járulékaikról és számfejtéséről“ című könyvet, melyet földink: Kritsa Lukács székesfővárosi adószámviteli hivatali számtiszt irt, mint igen használható segédkönyvet, a m. kir. pénzügyminiszter 1898. június hó 9-én 1691. P. M. sz. alatt a „Pénzügyi Közlöny“ utján a pénzügyi hatóságok és hivatalok figyelmébe ajánlotta. Most az új adóciklus küszöbén az adókezelőkön kívül a földbirtokosok, háztulajdonosok, fizletemberek, olvasókörök és minden adózó polgár nagy hasznát veheti a laikus által is megérthető módon írott, könnyen áttekinthető és minden tudnivalót tartalmazó könyvnek. A második kiadást ért könyv 1 frt 50 krért kapható Kritsa Lukács székesfővárosi számtisztnél (Budapest, IX kerületi adószámviteli hivatal) és Györgyjakab Márton könyvkereskedésében.

— **Lakást és jó élelmezést** kaphat 4—5 polgári leányiskolai növendék kellő felügyelet mellett egy uri családnál a polg. iskola közelében. Felviágosítást ad a kiadóhivatal.

— **Egy jó karban lévő bicikli** eladó. Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

KÖZGAZDASÁG és IPAR.

Sz. Szakáts Péter keresk. és iparkamarai titkárnak a vámánketten tartott beszéde.

(Folytatás.)

Ámde nehogy lokalpatriotizmussal vádoltassam, méltóztassanak megengedni, hogy az ország más részéről is említsék néhány adatot. A felvidék egy pontját akarom felemlíteni. Nyitra vármegyének a felső részében, Privigyén, Német-Prónán nagyon kitűnő posztókat készítettek valamikor és országszerte híre volt a drúvább viseletben. Ma hasztalan keressük ezt. Hasonlóképen vagyunk a szepesi vászonnal, pedig tudjuk, hogy azzal hajdanában még Kis-Ázsiában is házalnak. Most az is megszűnt. Szóval latszik mindezekből, hogy azóta, mióta Ausztria vám nélkül szállíthatja be portékáját Magyarországra, vagyis mióta az elleneséget bebocsátottuk hajlékunkba — ezen szempontból a mi ipari ellenségünk, — az elfoglalta a tért és minket kiszorított a saját házunkból. Ha tehát ily viszonyok mellett az önálló vámterületnek vagyok és vagyunk a hivi ott, a Királyhágón tul, az teljesen indokolt.

Ámde itt hangok emelkedtek, kiváltképen a mezőgazdák részéről azon szempontból, hogyha önálló vámterülete lesz Magyarországnak, mi történik akkor a mi nyers terményeinkkel? És az első nap szónokai közül Emődy József t. barátom, a kit mint jeles gazdát ismerek, egész készségesesséssel beszélt arról, hogy hova tudjuk majd eladni a 100 millió forint értékű búzáinkat és még több értékű marhánkat stb? Hát az osztrákok hol fogják értékesíteni az ő portékájukat? Hiszen, ha Magyarország kereskedelmi mérlegét tekintjük, látjuk, hogy habár Magyarország általános kereskedelmi mérlege akció is, de Ausztriával szemben mindig passzió. Azok a t. felszólaló urak, a kik a mezőgazdaságot fájlalták, csak a mérleg egyik serpenyőjébe rakták a nehezekeket, míg a másik serpenyőt teljesen üresen hagyták. A tényállás az — hogy csak a három utolsó év statisztikai adatait említssem fel — hogy pl. 1894-ben Magyarország többet fizetett Ausztriának ide behozott iparcikkekért, mint a mennyit Ausztria fizetett Magyarországnak nyers terményekért 35 millió forinttal; 1895-ben ugyanily módon Magyarország többet fizetett Ausztriának 52 millió frttal, 1896-ban 22 millió frttal — a törtek elhagyásával — úgy, hogy ha ezen három év többletét összeadjuk, hozzászámítva a törteket, kijön, hogy három esztendő alatt Magyarország többet fizetett Ausztriának iparcikkekért, mint Ausztria Magyarországnak nyers terményekért 110 millió forinttal. Ha tehát az önálló vámterület létrejön, amit szivemből óhajtok, ez alatt én nem értem azt, hogy Magyarország teljesen elzárja Ausztriát a maga portékájával és Ausztria is zárjon el minket a mi nyers terményeinkkel, ha

nem igenis értem azt, hogy olyan szerződéses viszony létesíthessék, amely Ausztriának évenként átlagosan ide beszállított 33 millió forint több letével aránylagosan Magyarországnak előnyököt biztosítson. Hiszen ha a részleteket tekintjük, pl. fel- említhetem, hogy textil ipari cikkekkel Magyar- országban behozunk 156 millió forint értékűt a melyből 148 millió forint értékűt csupán Ausztria szállít, ruházatokból és pipere árukból 31 millió forint értékűt, 1 millió forint híján mind Ausztria szállítja, tehát 30 millió forint értékben: bőr- és bőrárukból behoz Magyarország 29.4 millió forint értékben, ebből Ausztria szállít 27.8 millió forint- nyit, fa- és csontárukból a beszállított 11.9 millió forint értékűből tisztán Ausztria szállít 10.9 millió frt értékű árut.

Hiszen ha a viszonyok így állanak, akkor Magyarországra nézve — talán nem élek túl erős ki- fejezéssel, ha azt mondom — valóban gyávaság, ha fél és megfoghatatlan, hogy miért félhet az önálló vámterületű, a mikor az erő esetében a mi kezünk- ben van. Hiszen az diktál, aki többet ad, nem pe- dig az, a ki kevesebbet ad. És ha a szerződés al- kalmával mindezek a körülmények figyelembe vé- tetnek, akkor Ausztriának, akarja vagy nem akarja feltétlenül be kell bocsátania a magyar nyers ter- ményeket és a magyar vágó marhát. Ezt már csak azért is meg kell, hogy tegye, mert ha azon kö- rülmények közé jutnánk, hogy Magyarország ipar- cikkei megkevesbednének, mi talán pár hónappal tovább is el tudnánk járni ócska ruhában, amde a gyomor 24 óráig is alig bírja ki az éhséget. (Tetszés.)

(Vége köv.)

FŐMUNKATÁRS GYERGYÓBAN:

V É R T E S L A J O S.

FELELŐS SZERKESZTŐ és LAPTULAJDONOS:

GYÖRGYJAKAB MÁRTON.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL*)

Csikósek Csikban.

E lapok 29. számában közzétett ily című tu- dósítás a 30. számban kiegészítést nyert. Nem volna rá semmi ellenőrzésvételünk, ha ez csupán az egyéni vonatkozás keretén mozogna. Ámbár azon leple- zést, mely szerint az albiró 16 frt 50 krért áru- sított volna marhaleveleket, embertelen kegyetlenség- nek tartjuk, leginkább azért, mert ez még ez ideig bebizonyított tény nem lévén, nem szolgálhat alapul arra, hogy a világ közmegegyezésének kitéssék egy olyan egyén, a ki huzamos előjárói működése alatt a felsőbb hatóság bizalmát maga iránt megszilárdí- totta. Midőn ezt mondjuk, ezzel legkevesebb sem akarunk az ő ártatlansága mellett állást foglalni, sőt mi vagyunk azok, a kik e tény bebizonyultá- esetén a legszigorubb megtorlást kívánjuk. Hanem arcunkba szökik a vér, midőn olvasnunk kell azon állítást, hogy „Szentmihály község meg volt r a k v a l o p o t t ö k r ö k k e l.” Nem jelent pedig ez sem többet, sem kevesebbet, mint azt, hogy a község lakossága ökrös tolvaj, avagy orgazda. És ez megirattott azon községről, melynek lakossága, — a felsőbb hatóság állítása szerint is, — egy jot- tával sem áll hátrább, mint a vármegye bármely más, legeslegbecsületesebb községe. Midőn tehát ezen vakmerő állítás ellen felháborodással tiltako- zunk, egyben elvárjuk és kérjük a tudósító urat, hogy idézzet állításának bebizonyításul nevezze meg a tolvajokat, vagy orgazdákat, s a saját repu- tációjának és tisztességének nyomatékaul ne sa- jnálja kiírni a becses nevét is. Ezt követeli az igaz- ság és a meggyalázott község népének becsülete.

Több szentmihályi polgár.

*) E rovat alatt megjelentekért semmi felelősséget nem vállal Szerk.

Albert Balázs és fia vas- és érczárú üzlete vesz bármekkora mennyi- ségbe méh viaszt.

Sz. 9509—1898. ai.

Pályázati hirdetmény.

Csikvármegye törvényhatóságánál nyug- dijazás folytán üresedésbe jött 896 frt fi- zetéssel, 200 frt lakpénzzel és 128 frt ideig- lenes pótvavadalmazással ellátott tisztí főorvosi állásra pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint az 1883. évi I. t.-cikk értelmében, eddigi szolgálatukról tanuskodó bizonylatokkal is felszerelt kérel- müket hozzám legkésőbb folyó évi augusz- tus 31-keig hozzám annál bizonyosabban nyujtsák be, minthogy a később beérkezett folyamodványok figyelmen kívül hagyatnak.

Csik-Szereda, 1898. július 31-én.

Becze Antal,
alispán.

1-1

Arverési hirdetmény.

Alólírott, mint a *vagyonbukott Sándor Vil- mos csiksztmártoni kereskedő* csődtömegének gondnoka ezennel közhírre teszem, hogy a csőd- választmányának folyó évi július 18-án kelt határo- zata értelmében az ezen csődtömeghez tartozó ár- cikkek és bolti felszerelések **Csik Sztmártonban 1898. augusztus hó 19-én** megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett becsáron alul is tételenkint eladatnak.

Az elárverezendő árucikkekéről felvett csőd- leltár irodámban a hivatalos órák alatt megte- kinthető.

Csik-Szeredán, 1898. július 30-án.

Dr. Csiky József,
ügyvéd, tömeggondnok.

Arverési hirdetmény.

Magán megbízás folytán ezennel közhírre te- szem, hogy a felszámolás alatt álló brassói előle- gező-egylet tulajdonát képező és Tusnádfürdőn levő és a csik-tusnádi 1008. és 1411. számú telek- jegyzőkönyvekben 12508/30., 12519/2. és 12515/2. helyrajzi számok alatt foglalt ugynevezett ikres ház **1898. évi augusztus hó 17-én délelőtt 10 órakor Tusnádfürdőn, a helyszínén** megtar- tandó önkéntes és nyílt árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár. 14,000 frt, azaz tizennégyezer forint osztrák értékben.

Árverelni szándékozók kötelesek, az árverés megkezdése előtt 1000 frt, azaz egyezer forint bánatpénzt az árverést vezető megbízott kezéhez készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni.

Az árverési feltételek az árverés megkezdése előtt felfognak olvastatni és addig is alólírott kir. közjegyzőnél az iroda helyiségben Csik-Szeredában, valamint Schnell Károly kir. közjegyző urnál Bras- sóban és Konopaszek József háztulajdonos urnál Tusnádfürdőn bármikor betekintheők.

Csik-Szeredában, 1898. évi július hó 30-án.

Bakti Gáspár,
kir. közjegyző.

2-2

Sz. 3295—1898. telkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csik-szentmártoni kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság, közhírre teszi, hogy a gyer- győi első mezőgazdasági előleg-egylet végrehajta- tónak újfalvi Mihály Deák József végrehajtást szenvedő elleni 180 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a csik-szeredai kir. törvény- szék (a gyergyó-szentmiklósi kir. járásbiróság) te- rületén lévő, Újfalu község határában fekvő, a gyer- gyó-újfalvi 68. számú tjkvben foglalt 134. hrsz. alatti 160 frt, 1515. hrsz. alatti 3 frt, 1612., 1613. hrsz. alatti 40 frt, 2499. hrsz. alatti 13 frt, 3616., 3617. hrsz. alatti 25 frt, 4064. hrsz. alatti 3 frt, 4112., 4317. hrsz. alatti 6 frt, 4751. hrsz. alatti 4 frt, 4864. hrsz. alatti 2 frt, 4953. hrsz. alatti 1 frt, 5266. hrsz. alatti 2 frt, 5274. hrsz. alatti 1 frt, 5335., 5339. hrsz. a. 9 frt, 5494. hrsz. alatti 1 frt, 6004. hrsz. alatti 1 frt, 6069., 6070. hrsz. alatti 12 frt, 6188. hrsz. alatti 3 frt, 7035. hrsz. alatti 3 frt, 7911., 7913. hrsz. alatti 18 frt, 8228. hrsz. alatti 4 frt, 8955. hrsz. alatti 2 frt, 9073. hrsz. a. 20 frt, 9405. hrsz. a. 2 frt, 9857. hrsz. a. 4 frt, 10164. hrsz. alatti 73 frt, 10395. hrsz. alatti 11 frt, 10736. hrsz. alatti 35 frt, 12133. hrsz. alatti 3 frt, 12225., 12226., 13764. hrsz. alatti 18 frt, 12462. hrsz. alatti 3 frt, 12603. hrsz. alatti 9 frt, 12607. hrsz. alatti 13 frt, 12803. hrsz. alatti 9 frt, 13601. hrsz. alatti 9 frt, 13885. hrsz. alatti 7 frt, 14527. hrsz. alatti 22 frt, 14538., 14539. hrsz. alatti 28 frt, 15264/2. hrsz. alatti 6 frt, 15726. hrsz. alatti 16 frt becsértékű, az 1084. sz. tjkvben foglalt 11433., 11443. hrsz. alatti 65 frt, a 715. sz. tjkvben foglalt 11605., 11610. hrsz.

alatti 9 frt, az 1229. sz. tjkvben 11655., 11660. hrsz. alatti 74 frt, a 681. sz. tjkvben 14216., 14219. hrsz. alatti 38 frt, 14309. hrsz. alatti 4 frt becs- értékű egész ingatlanokra, ezen becsértékekben az árverést a fennebbi becsértékekben ezennel meg- állapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1898. évi szeptem- ber hó 26-ik napján délelőtti 9 órakor Újfalu köz- ség házánál** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingat- lanok becsárának 10%-át, készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött ke- zéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gyergyó-Szentmiklóson, 1898. évi június hó 13-ik napján.

A gyergyó-szentmiklósi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Gergely,
kir. albiró.

Sz. 282/1898. vh.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírre teszi, hogy a csik-szentmártoni kir. járásbiróság 1897. évi 6428. polg. számú végzése következtében dr. Molnár László ügyvéd által képviselt Miklós Pál csik-csekefalvi lakos javára, csatószegei id. Koródi Máté és ifj. Koródi Máté ellen 267 frt 30 kr s jár. erejéig 1897. évi szeptember hó 29-én és 1898. február 25-én foganatosított kielégítési végrehajta- s után lefoglalt és 523 frtra becsült rozs, buza, árpa, zab, sertések, juhok, lovak, borjú, takarmány, szalma, férfi öltönyök stbből álló ingóságok nyil- vános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csiksztmártoni kir. járás- bíróság s. p. 64/3. 1898. számú végzése folytán 207 frt tőkekövetelés, erejéig Csik-Csatószege köz- ségben leendő eszközzésére **1898. évi augusztus hó 16-ik napjának d. o. 9 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivataznak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében kész- pénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni.

Kelt Csik-Szentmártonon, 1898. évi július hó 31-ik napján.

Gondos István,
kir. bírósági vjhajtó.

A legjobb fedélcserép,

mely minden kiállításon díjat nyert s az egész vidéken a leg- jobbnak van elismerve a csiksztkirályi cserépgyárban készül.

Ara ezrenként 9 frt.

10,000 darab vételnél ezrenként 8 frt.

Eladó készlet jelenleg 150.000.

Értekezhetni levélben, vagy személye- sen Balázs Bénéiam birtokossal Csik- Szentkirályon. 7-*

S Z I V A T T Y U K A T

házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési s egyéb nyilvános célokra köz-, járgány s erőhajtásra

T Ű Z F E C S K E N D Ő K E T

városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak.

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Bizmentesen működő pöczegődör tisztító készülékeket, utcai öntöző-kocsikat sárkaparókat

készít és ajánl a

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár

Részvény-Társaság (ezelőtt **WALSER FERENCZ**)

BUDAPEST, VI., KÜLSŐ VÁCZIUT 45.

Arjegyzőek és költségvetések ingyen és bérmentve.

26—40